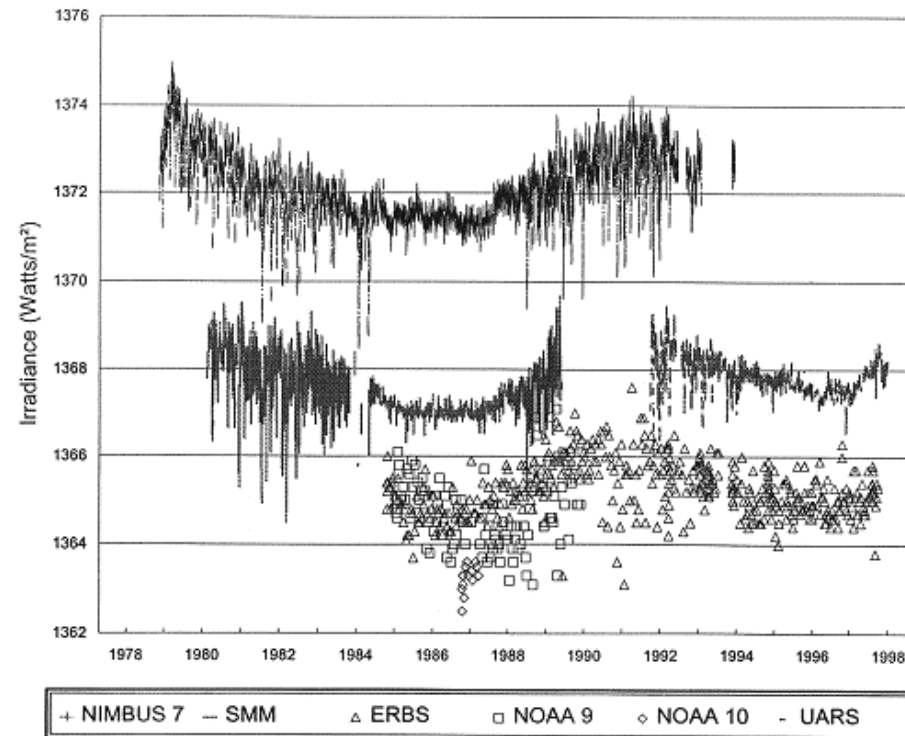

SUNČEVA IRADIJANCIJA TIJEKOM CIKLUSA AKTIVNOSTI

Priradio: dr.sc. Bojan Vršnak

1. Na slici prikazane su vrijednosti Sunčeve iradijancije izražene u Wm^{-2} izmjerene sa umjetnih satelita NIMBUS 7, Solar Maximum Mission (SMM), Earth Radiation Budget Satellite (ERBS), te Upper Atmosphere Research Satellite (UARS) izvan atmosfere u periodu 1979-1997. Uoči promjenu Sunčeve iradijancije tijekom ciklusa. Duboki minimumi trajanja desetak dana prouzročeni su prolaskom velikih grupa Sunčevih pjega preko vidljivog diska. Kolika je približna vrijednost Sunčeve iradijancije. Odredi ukupnu snagu kojom Sunce zrači (luminozitet Sunca) L (vidi osnovna svojstva Sunca i zvijezda).

2. Odredi amplitudu promjene Sunčeve iradijancije tijekom ciklusa, zanemarujući poremećaje nastale prolaskom velikih Sunčevih pjega preko vidljivog Sunčevog diska. Izrazi promjenu iradijancije u promilima. Usporedi rezultate za različite satelite.

- Zanemari poremećaje uzrokovane Sunčevim pjegama i nacrtaj "srednju krivulju" promjene iradijancije $\sigma^*(t)$ tijekom ciklusa. Na temelju srednjih mjesečnih vrijednosti Wolfvogov broja prikazanih u tablici nacrtaj promjenu Sunčeve aktivnosti u istom periodu. Usporedi krivulje i nacrtaj ovisnost $\sigma^*(R)$.
- Na temelju vrijednosti $\sigma^*(t)$ iradijancije za danu godinu izračunaj ukupnu snagu kojom Sunce zrači (luminozitet Sunca) $L(t)$. Usporedi vrijednosti za različite satelite i nađi srednju vrijednost.
- Kolika je promjena Sunčeva luminoziteta tijekom ciklusa? Izrazi promjenu preko apsolutne zvjezdane veličine. Nacrtaj krivulju promjene sjaja tijekom ciklusa.
- Na temelju Stefan-Boltzmannovog zakona zračenja crnog tijela odredi efektivnu temperaturu Sunčeve površine. Odredi relativnu amplitudu efektivne temperature tijekom ciklusa.

Godina	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Prosjeak
1950	101.6	94.8	109.7	113.4	106.2	83.6	91.0	85.2	51.3	61.4	54.8	54.1	83.9
1951	59.9	59.9	55.9	92.9	108.5	100.6	61.5	61.0	83.1	51.6	52.4	45.8	69.4
1952	40.7	22.7	22.0	29.1	23.4	36.4	39.3	54.9	28.2	23.8	22.1	34.3	31.5
1953	26.5	3.9	10.0	27.8	12.5	21.8	8.6	23.5	19.3	8.2	1.6	2.5	13.9
1954	0.2	0.5	10.9	1.8	0.8	0.2	4.8	8.4	1.5	7.0	9.2	7.6	4.4 m
1955	23.1	20.8	4.9	11.3	28.9	31.7	26.7	40.7	42.7	58.5	89.2	76.9	38.0
1956	73.6	124.0	118.4	110.7	136.6	116.6	129.1	169.6	173.2	155.3	201.3	192.1	141.7
1957	165.0	130.2	157.4	175.2	164.6	200.7	187.2	158.0	235.8	253.8	210.9	239.4	190.2 M
1958	202.5	164.9	190.7	196.0	175.3	171.5	191.4	200.2	201.2	181.5	152.3	187.6	184.8
1959	217.4	143.1	185.7	163.3	172.0	168.7	149.6	199.6	145.2	111.4	124.0	125.0	159.0
1960	146.3	106.0	102.2	122.0	119.6	110.2	121.7	134.1	127.2	82.8	89.6	85.6	122.3
1961	57.9	46.1	53.0	61.4	51.0	77.4	70.2	55.8	63.6	37.7	32.6	39.9	53.9
1962	38.7	50.3	45.6	46.4	43.7	42.0	21.8	21.8	51.3	39.5	26.9	23.2	37.6
1963	19.8	24.4	17.1	29.3	43.0	35.9	19.6	33.2	38.8	35.3	23.4	14.9	27.9
1964	15.3	17.7	16.5	8.6	9.5	9.1	3.1	9.3	4.7	6.1	7.4	15.1	10.2 m

1965	17.5	14.2	11.7	6.8	24.1	15.9	11.9	8.9	16.8	20.1	15.8	17.0	15.1
1966	28.2	24.4	25.3	48.7	45.3	47.7	56.7	51.2	50.2	57.2	57.2	70.4	47.0
1967	110.9	93.6	111.8	69.5	86.5	67.3	91.5	107.2	76.8	88.2	94.3	126.4	93.8
1968	121.8	111.9	92.2	81.2	127.2	110.3	96.1	109.3	117.2	107.7	86.0	109.8	105.9 M
1969	104.4	120.5	135.8	106.8	120.0	106.0	96.8	98.0	91.3	95.7	93.5	97.9	105.5
1970	111.5	127.8	102.9	109.5	127.5	106.8	112.5	93.0	99.5	86.6	95.2	83.5	104.5
1971	91.3	79.0	60.7	71.8	57.5	49.8	81.0	61.4	50.2	51.7	63.2	82.2	66.6
1972	61.5	88.4	80.1	63.2	80.5	88.0	76.5	76.8	64.0	61.3	41.6	45.3	68.9
1973	43.4	42.9	46.0	57.7	42.4	39.5	23.1	25.6	59.3	30.7	23.9	23.3	38.0
1974	27.6	26.0	21.3	40.3	39.5	36.0	55.8	33.6	40.2	47.1	25.0	20.5	34.5
1975	18.9	11.5	11.5	5.1	9.0	11.4	28.2	39.7	13.9	9.1	19.4	7.8	15.5
1976	8.1	4.3	21.9	18.8	12.4	12.2	1.9	16.4	13.5	20.6	5.2	15.3	12.6 m
1977	16.4	23.1	8.7	12.9	18.6	38.5	21.4	30.1	44.0	43.8	29.1	43.2	27.5
1978	51.9	93.6	76.5	99.7	82.7	95.1	70.4	58.1	138.2	125.1	97.9	122.7	92.5
1979	166.6	137.5	138.0	101.5	134.4	149.5	159.4	142.2	188.4	186.2	183.3	176.3	155.4 M
1980	159.6	155.0	126.2	164.1	179.9	157.3	136.3	135.4	155.0	164.7	147.9	174.4	154.6
1981	114.0	141.3	135.5	156.4	127.5	90.9	143.8	158.7	167.3	162.4	137.5	150.1	140.4
1982	111.2	163.6	153.8	122.0	82.2	110.4	106.1	107.6	118.8	94.7	98.1	127.0	115.9
1983	84.3	51.0	66.5	80.7	99.2	91.1	82.2	71.8	50.3	55.8	33.3	33.4	66.6
1984	57.0	85.4	83.5	69.7	76.4	46.1	37.4	25.5	15.7	12.0	22.8	18.7	45.9
1985	16.5	15.9	17.2	16.2	27.5	24.2	30.7	11.1	3.9	18.6	16.2	17.3	17.9
1986	2.5	23.2	15.1	18.5	13.7	1.1	18.1	7.4	3.8	35.4	15.2	6.8	13.4 m
1987	10.4	2.4	14.7	39.6	33.0	17.4	33.0	38.7	33.9	60.6	39.9	27.1	29.4
1988	59.0	40.0	76.2	88.0	60.1	101.8	113.8	111.6	120.1	125.1	125.1	179.2	100.2

1989	161.3	165.1	131.4	130.6	138.5	196.2	126.9	168.9	176.7	159.4	173.0	165.5	157.6 M
1990	177.3	130.5	140.3	140.3	132.2	105.4	149.4	200.3	125.2	145.5	131.4	129.7	142.6
1991	136.9	167.5	141.9	140.0	121.3	169.7	173.7	176.3	125.3	144.1	108.2	144.4	145.7
1992	150.0	161.1	106.7	99.8	73.8	65.2	85.7	64.5	63.9	88.7	91.8	82.6	94.3
1993	59.3	91.0	69.8	62.2	61.3	49.8	57.9	42.2	22.4	56.4	35.6	48.9	54.6
1994	57.8	35.5	31.7	16.1	17.8	28.0	35.1	22.5	25.7	44.0	18.0	26.2	29.9
1995	24.2	29.9	31.1	14.0	14.5	15.6	14.5	14.3	11.8	21.2	9.0	10.0	17.5
1996	11.5	4.4	9.2	4.8	5.5	11.8	8.2	14.4	1.6	0.9	17.9	13.3	8.6 m
1997	5.7	7.6	8.7	15.5	18.5	12.7	10.5	24.7	51.3	23.3	39.3	41.5	21.6
1998	32.3												32.3

Vrijednosti poslije lipnja 1997. su procjenjene. Za godišnji prosjek svaki "M" označava maksimum, a 'm' minimum ciklusa aktivnosti sunčevih pjega.